

Yrke: Plattsättare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
Gemensamma grunder alla hus					
BYGGHANDLINGAR	Bygghandlingar	Översiktlig kunskap i olika typer av bygghandlingar och dess olika status enligt byggbranschens standardavtal; kontrakt, ritningar, byggbeskrivningar, AMA och AB. Myndigheters regelverk, lagar som exempelvis Arbetsmiljölagen.	Kännedom om bygghandlingarnas roll och funktion i byggprocessen. Kännedom om konsekvenserna av att inte följa regelverk och avtal (vite, bötesföreläggande).	Kan inhämta relevant information ur kontrakt, avtal, AMA, regelverk och standarder.	Under handledning med viss självständighet kunna använda informationen som grund för att utföra arbetet.
	Byggregler	Översiktlig kunskap i de regler och myndighetsbeslut som styr byggandet, kontroller, kvalitetskrav och besiktningar.	Kännedom om bygghandlingarnas roll och funktion i byggprocessen.		
	Ritningsläsning	Kunskap i skalor, vyer, ritningstyper, specifikationer, symboler, måttsättningsprinciper, ritningshuvud och revideringar enligt standarden Bygghandlingar 90.	Kunskap om byggritningens utformning och uppbyggnad.	Kan ur ritningsunderlag ta fram och tolka nödvändig information för det aktuella momentet.	Självständigt kunna använda informationen från olika typer av bygghandlingar som grund för att utföra arbetet.
	Digitalisering	Kunskap i Byggnadsinformationsmodeller (BIM) och andra vanligen förekommande digitala verktyg i byggprocessen.	Kunskap om hur digitala hjälpmedel integreras i byggprocessen.	Kan ta fram och tolka nödvändig information för det aktuella momentet.	Självständigt kunna använda informationen från olika typer av digitala bygghandlingar som grund för att utföra arbetet.
BYGGPROCESSEN	Arbetsplatsen	Översiktlig kunskap i parternas roll på arbetsmarknaden, avtal och lagar som reglerar anställningen och yrkesutbildningsavtalet.	Kunskap om partsförhållandena med anställningsavtal samt kollektivavtal.	Kan inhämta relevant information om parternas roll på arbetsplatsen. Kan hur avtal styr rättigheter och skyldigheter på arbetsplatsen.	
	Byggprocessen	Översiktlig kunskap i byggprocessens skeden, entreprenadformer och aktörer. Översiktlig kunskap i arbetsplatsens olika yrken, funktioner och inbördes roller samt grunderna för samverkan i arbetslag och med olika yrkesgrupper.	Kunskap om byggprocessens olika skeden och genomförande såsom projektering, produktion och förvaltning	Kan utföra arbetsmoment i rätt ordning inom aktuellt yrke.	Självständigt planera och utföra sitt dagliga arbete inom ramen för det aktuella yrket.
	Hållbart byggande	Kunskap i begreppet "hållbart byggande".	Kunskap om de olika aktörernas roll i en byggprocess för ett hållbart byggande.	Kan bidra till ett hållbart byggande inom t.ex. materialhantering, förbrukning, återanvändning och hantering av restprodukter.	

Yrke: Plattsättare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Arkitektur	Översiktlig kunskap i arkitektens roll och arkitektur genom tiderna. Vanliga termer, former och funktioner.	Kännedom om arkitekturens roll och påverkan i byggprocessen.		
	Konstruktion	Översiktlig kunskap i konstruktörens roll. Vanliga termer, former och funktioner.	Kännedom om konstruktionens koppling till byggnadens form, funktion och hållfasthet.	Kan utföra arbete utifrån ritningar och konstruktörens anvisningar inom ramen för aktuellt yrke.	Självständigt kunna planera och genomföra sitt arbete utifrån ritningar och anvisningar inom ramen för aktuellt yrke.
BYGGMATERIAL OCH YTTRE MILJÖ	Byggmaterial	Kunskap i de vanligast förekommande byggmaterialen avseende användningsområde, kvalitet, egenskaper, kostnader, hälso- och miljöaspekter.	Kunskap om materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområden. Kunskap om byggmaterialens miljöpåverkan och individens egna ansvar.	Kan välja rätt material utifrån konstruktion, funktion och föreskrifter/produktblad.	Under handledning med viss självständighet kunna välja rätt material.
	Avfallshantering, Källsortering och återvinning	Kunskap i källsortering och återvinning av material på en byggarbetsplats. Översiktlig kunskap i skillnaden mellan olika farosymboler och avfallsfraktioner.	Kunskap om materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområden.	Kan utföra källsortering och återvinning på byggarbetsplatser. Kan på ett säkert sätt hantera produkter och material enligt säkerhetsdatablad och farosymboler.	Självständigt kunna hantera byggmaterial i byggprojektets olika skeden.
TRANSPORT OCH LAGRING	Transportteknik, lagring och förvaring	Översiktlig kunskap i tillämpliga transport- och förvaringssätt för olika slags byggnadsdelar och byggmaterial.	Kunskap om täckning, förvaring och hantering av byggnadsdelar och byggmaterial så att de inte skadas.	Kan hantera transporter och förvaring av material på arbetsplatser.	Självständigt kunna hantera byggmaterial i byggprojektets olika skeden.
INFÄSTNING	Infästningar	Kunskap i material och metod för infästningar i olika byggnadsdelar och byggmaterial.	Kunskap om materials egenskaper i samverkan och påverkan på hållfasthet.	Kan utifrån befintliga bygghandlingar utföra säker infästning i olika byggnadsdelar och byggmaterial.	Under handledning med viss självständighet kunna välja rätt infästningsmetod inom ramen för aktuellt yrke.
SÄKRA LYFT	Lyftteknik och kommunikation	Kunskap i lyftteknik och lastkoppling i samband med transport av byggnadsdelar och byggmaterial. Kunskap i kommunikation med maskinförare genom handsignal och/eller kommunikationsradio.	Kunskap om säkerhet och dess konsekvenser vid lyftteknik och lastkoppling.	Kan gällande regelverk kring säkra lyft.	
BYGGTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Byggkonstruktioner	Kunskap i de vanligaste bygg- och anläggningskonstruktionerna och deras egenskaper och verkningssätt.	Kunskap om skillnaden mellan olika konstruktioner och deras egenskaper. Kunskap om konstruktioners egenskaper ur ett beständighetsperspektiv	Kan arbeta med olika konstruktioner.	Självständigt kunna utföra enklare byggkonstruktioner.

Yrke: Plattsättare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Byggnadsfysiska egenskapskrav och lösningar	Kunskap i de vanligaste byggmaterialens egenskaper och användningsområden avseende värme, fukt, ljud och brand.	Kunskap om materials egenskaper och koppling till funktion och användningsområde.	Kan inhämta information om utförande av byggtekniska lösningar genom produktblad, monteringsanvisning och AMA.	Självständigt kunna utföra enklare byggkonstruktioner.
	Mätningsteknik	Kunskap i de vanligast förekommande mätverktygen och deras användningsområden.	Kunskap om toleranskrav, felkällor och dess konsekvenser i samband med mätning och utsättning.	Kan använda de vanligaste mätverktygen för vanligt förekommande mätningar.	Självständigt välja och använda lämpligt mätverktyg efter situation.
	Yrkesmatematik	Kunskap i de fyra räknesätten, enklare formelräkning och geometriska beräkningar.	Kunskap om grundläggande metoder för beräkning av reella tal.	Kan med omdöme och rimlighetstänkande tillämpa matematik vid problemlösning. Kan beräkna volym och area för t.ex. beställning av material. Kan tillämpa och lösa enkla formler och ekvationer. Kan tolka enkla diagram.	Självständigt lösa enklare byggtekniska beräkningar.
MASKINER OCH VERKTYG	Verktyg och maskiner	Kunskap i de för branschen vanligaste förekommande verktygen och maskinerna. Kunskap i de för branschen vanligast förekommande hjälpmedlen för att anpassa verktyg och maskiner så att man minskar påverkan av buller, vibrationer och felaktiga arbetsställningar. Kunskap i hur man handhar och vårdar de i branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna.	Kunskap om valet av verktyg och maskin i förhållande till arbetsmomentet, arbetsmiljön och hälsan.	Kan använda rätt verktyg och/eller maskin till det planerade arbetet. Kan handha och vårda de i branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna. Kan söka information om säker hantering av maskiner och verktyg.	Självständigt avgöra om för yrket aktuella maskiner och verktyg är lämpliga för det tilltänkta arbetet.
HÄLSA OCH SÄKERHET	Arbetsmiljö grund	Översiktlig kunskap i arbetsmiljölagens grund och syfte. Kunskap i Arbetsmiljöverkets föreskrifter; Bygg- och anläggningsarbete 1999:3.	Kunskap om den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen. Kunskap om individens ansvar för att säkerställa sin egen och andras goda arbetsmiljö.	Kan vara delaktig i arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet och agera vid olycksfall på arbetsplatsen.	Medverka i arbetsmiljöarbetet och delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en god arbetsmiljö. Följa givna föreskrifter samt använda de skyddsanordningar och iaktta den försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Yrke: Plattsättare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Översiktlig kunskap i byggbranschens arbetsmiljöavtal. Översiktlig kunskap i hur man på en arbetsplats ska förhålla sig till arbetsmiljöplanen, dess syfte och funktion.	Kunskap om arbetsmiljöarbetet och det egna ansvaret i att följa den upprättade arbetsmiljöplanen Kunskap om arbetsuppgifter som kräver behörighetsgivande utbildning.		
	L – ABC	Kunskap i arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet på arbetsplatsen avseende första hjälpen vid olycksfall, förebyggande brandskydd och elsäkerhet.	Kunskap om den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen.		
	Psykosocial arbetsmiljö	Kunskap i den psykosociala arbetsmiljön och vilka faktorer som kan påverka individen i sitt arbete.	Kunskap om hur olika faktorer påverkar den psykosociala arbetsmiljön och hur det berör den enskilde individen i sitt arbete.	Kan medverka i arbetet med den psykosociala arbetsmiljön på arbetsplatsen och ha ett inkluderande bemötande.	Självständigt och i samverkan med arbetsgivare och kollegor verka för en god psykosocial arbetsmiljö.
	Ergonomi och praktiskt förebyggande arbetsmiljöarbete	Kunskap i ergonomi och hur kroppen påverkas av felaktiga belastningar eller arbetsställningar. Kunskap i de vanligaste förekommande riskerna på arbetsplatsen och hur man förebygger dessa genom riskanalys. Kunskap i olika ergonomiska hjälpmedels funktion och användningsområden. Kunskap i personlig skyddsutrustning.	Kunskap om sambandet mellan ergonomiska hjälpmedels funktion- och användningsområden för att minska risken för arbetsskador. Kunskap om det egna ansvaret att använda skyddsutrustning.	Kan utföra arbetet på ett ergonomiskt korrekt sätt. Kan delta i upprättande av och följa en riskanalys/riskbedömning för arbetsuppgifter inom det egna yrket. Kan använda ändamålsenligt hjälpmedel.	Självständigt utföra arbetet enligt givna riskbedömningar avseende belastningar och arbetsställningar i det egna dagliga arbetet. Använder rätt personlig skyddsutrustning för de egna arbetsuppgifterna i dagligt arbete.
Gemensamma grunder hus					
BETONG OCH ARMERING	Armering	Kunskap i armeringens funktion i betongkonstruktioner. Kunskap i olika dimensioner av armeringsstål.	Kunskap om samverkan mellan betong och armering.		
	Betong	Kunskap i betongens olika beståndsdelar. Kunskap i olika betongkvaliteter. Kunskap om vattnets påverkan på hållfastheten, vid såväl blandning som användning och härdning.	Övergripande kunskap om vibreringens funktion. Kunskap om hur temperatur och väder påverkar betongens härdning.		

Yrke: Plattsättare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
ISOLERINGSARBETE	Isolering	Kunskap i olika isoleringsmaterial och dess egenskaper.	Kunskap om isoleringsmaterialets egenskaper för att uppnå bästa funktion.		
GRUNDLÄGGNING	Husgrunder	Kunskap i olika typer av husgrunder; kryppgrund, platta på mark, källargrund och plintgrund.	Kunskap om de olika husgrundernas funktioner.		
FORMBYGGNAD	Formbyggnad	Kunskap i vanligast förekommande typerna av gjutformar. Som stödjande och bärande form. Kunskap i ämnet formsläppmedel	Kunskap om gjutformens användningsområden samt hur de påverkas av formtryck och vibrering. Kunskap om hur formsläppmedel ska appliceras.	Kan avgöra om en form är säker att gjuta i. Kan välja rätt metod för att applicera ett formsläppmedel för vald formkonstruktion.	Med viss självständighet kunna utföra formsättning med såväl prefabricerad som platsbyggd form för väggar, pelare, balkar, lågform, bärlag och raka trappor. Självständigt kunna applicera formsläppmedel.
	Rivning av form	Kunskap i sätt och metoder att riva gjutformar.	Kunskap om hur gjutformar, såväl stödjande som bärande formar, ska rivas ur ett säkerhetsperspektiv.		Självständigt och på ett säkert sätt kunna riva gjutformar.
Plattsättare					
ARBETSMILJÖ	Särskilda risker	Kunskap i risker kopplade till ROT-arbeten som exempelvis förekomsten av asbest och mögel.			
	Särskilda risker kvartsdamm	Kunskap i riktlinjer kopplade till kvartsdamm	Kunskap om konsekvenserna av att inte följa rekommendationerna	Kan inhämta relevant information gällande kvartsdamm och välja rätt metod för att undvika kvartsdamm	Med självständighet kunna använda rätt skyddsutrustning samt personlig skyddsutrustning eller på lämpligt sätt undvika att utsättas för kvartsdamm
BRANSCHREGLER	Riktlinjer och branschregler från BKR	Kunskap i de särskilda föreskrifter som gäller för plattsättare som t.ex. Byggkeramikhandboken och BBV (Byggkeramikrådets Branschregler Våtrum).	Kunskap om konsekvenserna att inte följa gällande regelverk och riktlinjer.	Kan söka reda på och tillgodogöra sig information ur Byggkeramikhandboken och BBV.	Självständigt kunna följa de föreskrifter som gäller för aktuellt arbete.
	Branschregler för andra yrkesgrupper	Översiktliga kunskaper i tillämpningen av och känna till innehållet i närliggande yrkesområdets branschregler såsom t.ex. Måleribranschens Våtrums kontroll, i de delar som berör plattsättaren.	Kunskap om de olika aktörernas branschregler i en byggprocess.	Kan inhämta relevant information ur andra tillämpliga branschregler för de aktuella arbetsmoment.	Under handledning med viss självständighet kunna följa de föreskrifter som gäller för aktuellt arbetsmoment för plattsättaren.

Yrke: Plattsättare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Översiktliga kunskaper i tillämpningen av och innehåll i i Säker Vatten installation i de delar som berör plattsättaren.			
MATERIALKUNSKAP	Betong	Kunskap i betongens särskilda egenskaper som material exempelvis krympning, krypning och nedböjning.	Kunskap om betongens egenskaper vad gäller exempelvis krympning, krypning och nedböjning och hur det kan påverka arbetet.	Kan inhämta relevant information utifrån betongens särskilda egenskaper som material.	Med självständighet kunna förhålla sig till betongens olika egenskaper.
	Fogmassa	Kunskap i olika förekommande fogmassor inklusive byggteknisk rörelsefog.	Kunskap i branschens olika förekommande fogmassor.	Kan välja rätt fogmassa utifrån klassificering, egenskaper och funktion för det valda arbetet. Kan beräkna åtgången av fogmassa utifrån vilket arbete som ska utföras.	Med självständighet kunna välja rätt material.
	Fästmassa	Kunskap i olika förekommande fästmassor.	Kunskap om branschens olika förekommande fästmassor.	Kan välja rätt fästmassa utifrån klassificering, egenskaper och funktion för det valda arbetet. Kan beräkna åtgången av fästmassa utifrån vilket arbete som ska utföras.	Med självständighet kunna välja rätt material.
	Keramiska plattor	Kunskap i olika keramiska material och definitioner i undergrupper.	Kunskap om branschens förekommande keramiska plattor och särskilda anvisningar kopplade till användningen av dessa.	Kan välja rätt material utifrån klassificering, egenskaper och funktion för det valda arbetet. Kan beräkna åtgången av keramiska plattor utifrån vilket arbete som ska utföras.	Med självständighet kunna välja rätt material.
	Spackel	Kunskap i olika förekommande mineraliskt bundna spackel.	Kunskap om branschens förekommande mineraliskt bundna spackelprodukter.	Kan välja rätt material utifrån klassificering, egenskaper och funktion för det valda arbetet. Kan beräkna åtgången av spackel utifrån vilket arbete som ska utföras.	Under handledning med viss självständighet kunna välja rätt material.
	Tätskiktssystem - generellt	Kunskap i olika förekommande tätskikt och deras respektive monteringsanvisningar.	Kunskap om branschens förekommande tätskiktssystem.	Kan välja rätt system utifrån egenskaper, underlag och funktion för det valda arbetet.	Under handledning med viss självständighet kunna välja rätt tätskiktssystem utifrån vilket arbete som ska utföras.
	Tätskiktssystem - generellt			Kan beräkna åtgången av det valda tätskiktet utifrån vilket arbete som ska utföras.	
	PLATTSÄTTNING - GENERELLT	Mätning och planering	Kunskap i riktlinjer för färdigt utförande.	Kunskap om konsekvenserna om riktlinjer inte följs.	Kan indela ytor enligt riktlinjer för färdigt utförande.
Mönsterpassning				Kan tolka och utläsa en ritning eller annan bygghandling korrekt för planering av arbetet.	Under handledning med viss självständighet kunna plattsätta utifrån given ritning eller annan bygghandling.

Yrke: Plattsättare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Plattsättning i bruk	Översiktlig kunskap i plattsättning i bruk.	Kännedom om konstruktionen.	Kan grunderna för plattsättning i bruk.	Under handledning kunna utföra plattsättning i bruk.
PLATTLÄGGNING – GOLV	Läggning av golvplattor	Kunskap i olika läggningstekniker och utförande i förhållande till konstruktionens uppbyggnad.	Kunskap om de krav som olika konstruktioners uppbyggnad ställer för läggningen av golvplattor.	Kan utföra läggning av golvplattor på skiftande underlag med rätt material och verktyg för avsett arbete. Kan utföra fogning.	Självständigt kunna utföra läggning av golvplattor på skiftande underlag med rätt material och verktyg för avsett arbete. Självständigt kunna utföra fogning.
	Andra typer av golvmaterial	Översiktlig kunskap i golvmaterial som t.ex. kalksten, tegel, natursten, Cotto och Terazzo.	Kännedom om materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområde.		
PLATTSÄTTNING VÄGG	Plattsättning vägg	Kunskap i olika sättningstekniker och utförande i förhållande till konstruktionens uppbyggnad.	Kunskap om de krav som olika konstruktioners uppbyggnad ställer på sättningen av plattor.	Kan utföra sättning av plattor på skiftande underlag med rätt material och verktyg för avsett arbete. Kan utföra fogning.	Självständigt kunna utföra sättning av plattor på skiftande underlag med rätt material och verktyg för avsett arbete. Självständigt kunna utföra fogning.
	Andra typer av material	Översiktlig kunskap i material som t.ex. kalksten, tegel, natursten och glas.	Kännedom om materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområde.		
RÖRELSEFOGAR	Dilatationsfogen	Kunskap i dilatationsfogens funktion	Kunskap om dilatationsfogens uppgift i konstruktionen.		
	Rörelsefog	Kunskap i rörelsefogens funktion och syfte.	Kunskap om rörelsefogens uppgift i konstruktionen.	Kan utifrån bygghandling placera ut rörelsefogar på rätt ställen.	Under handledning med viss självständighet kunna placera ut rörelsefogar utifrån bygghandlingar.
TÄTSKIKT (VÅTRUM)	Tätskikt	Kunskap i tätskiktets funktion och syfte i ett våtrum Kunskap i BBRs definitioner av ett våtrum.	Kunskap om tätskiktets funktion och konsekvensen vid t.ex. fel utfört tätskiktetsarbete.	Kan välja tätskiktssystem utifrån given situation. Kan montera tätskikt enligt monteringsanvisning.	Under handledning kunna montera tätskikt enligt gällande monteringsanvisning
UNDERLAG GOLV	Alla underlag	Kunskap i olika golvkonstruktioners betydelse för plattläggning	Kunskap om golvkonstruktionens betydelse för plattläggningen		
	Golvlutning	Kunskap i de regler som gäller för golvlutning i våtrum.	Kunskap om golvlutningens konsekvens för arbetets utförande.	Kan utföra uppspackling av golvlutning med rätt material och verktyg för avsett arbete. Kan mäta upp den tänkta golvlutningen utifrån branschreglerna	Självständigt kunna utföra uppspackling av golvlutning med rätt material och verktyg. Självständigt kunna mäta och beräkna golvlutning.
	Golvavjämning	Kunskap i vanligt förekommande golvavjämningmetoder	Kunskap om olika golvavjämningmetoder och deras funktion samt användningsområde.	Kan utföra golvavjämning med rätt material och verktyg för avsett arbete utifrån branschens riktlinjer.	Självständigt kunna utföra golvavjämning med rätt material och verktyg.
UNDERLAG VÄGGAR	Väggkonstruktioner	Kunskap i olika väggkonstruktioners betydelse för plattsättning	Kunskap om väggkonstruktionens betydelse för plattsättning		

Yrke: Plattsättare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Väggavjämning	Kunskap i vanligt förekommande väggavjämningstekniker	Kunskap om olika väggavjämningstekniker och deras funktion samt användningsområde.	Kan utföra väggavjämning med rätt material och verktyg för avsett arbete utifrån branschens riktlinjer.	Självständigt kunna utföra väggavjämning med rätt material och verktyg.
UTVÄNDIGA YTOR	Utomhusapplikationer	Översiktlig kunskap i olika typer av utomhusapplikationer och de särskilda riktlinjer samt förfaranden som dessa förknippas med.	Översiktlig kunskap om de särskilda riktlinjer som finns kring plattsättning/läggning utomhus.		